

СТРАЖНИЦЯ

ВИДАВЕЦЬ І НАЧАЛЬНИЙ
РЕДАКТОР
Др. ТАДЕЙ КОНЧИНСЬКІ

УКРАЇНСЬКА

АДРЕСА
РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ
Warszawa, Nowy Świat № 41 m. 27

Місячна передплата 50 сот. — Контó почтове № 1877. — Телефон 296-40.

КОЛИ Ж УСІМ БУДЕ ЛІПШЕ?

І які то люде нетерплячі! Усі живуть мало не самими споминами: як то воно давніш було й наскільки лекше людам перед війною жилось, ніж тепер! **Всі скаржаться на те, що грошей позичити трудно, нарікають на брак готівки, на необхідність великі державні податки платити, на низькі прибутки, на високі проценти при позичках—всі хвилюються й обурюються.** Натурально, що при такому настрої ніхто не дошукується причини такого стану річей там, де б її слід було пошукати, а кожний годен нарікати й на державу й на уряд і на громадянство, серед якого живе, й на їх голови валити все лихо, що навколо себе бачить і відчуває.

Тимчасом правда десь инде. Цілий світ переживає лечувані економічні й торговельні труднощі після війни. Загальне життя народів і держав зробилося тяжким. У кожного життєві потреби зросли, а коштів на їх заспокоєння нема!

Війна бо знищила величезні варстати праці й дезорганізувала, се-б-то привела до безладдя цілі держави (прикладом Росію), вони не постачають уже багатьох продуктів за дешеву ціну, як то було перед війною, або як що й постачають, то далеко менше. Через те нам багато де-чого бракує, через те й дорожнеча протискується через кордони між державами, не вважаючи на охоронні мита (цло) й робить тяжким життя кожного громадянина.

Незломні права економічної еволюції, се-б-то повільного ступневого розвитку господарського життя, керують державами й людиною. Ніхто з їх залізних лабетів не може визволитися! Не пособлять тут ні теорії, ні революції, бо права, що керують економічним життям — дужчі за них. Всі ми, без винятків, повинні це добре собі усвідомити.

Вийти з цього зачарованого круга наслідків і причин можна тільки одним способом: всі ми, громадяне Річи Посполитої, без різниці націй і віри, повинні скупчитися коло державних задач і всі повинні розвинути мудру, напружену працю, спільними силами на всіх ділянках життя.

Оттоді ми швидче досегнемо національно-державного поступу! Тільки тоді він прийде! Кожний громадянин повинен шукати збільшення свого щастя шляхом збільшення загального щастя.

Але щоб до цього пришло, треба щоб в кожному з нас, хоч би то був найскромніший робітник, проснулася свідомість відповідальності за виконвані нами обов'язки й за нашу працю—зрозуміння того, що тільки загальна сума сумлінно й бездоганно виконаних праць (кожним в його дільниці) може привести до тої повноти поступу, яка зробить державу міцною й багатою, а через збогачення держави і кожного з нас зробить сильним й заможним.

Тадей Кончиньскі.

КРИМ СКИНУВ БОЛЬШЕВИЦЬКІ КАЙДАНИ

Часопис „Витторуль“ повідомляє, що в Криму вибухло протибольшевицьке повстання. В місті Симферополі вся людиність приєдналася до повстанців. Склади амуніції й зброї червоної армії в Криму пущено в повітря.

МАХНО---ВОРОГ БОЛЬШЕВИЗМА

В російській газеті „Дні“, що виходить у Берліні, бувший ватажок повстанських рухів на Україні, Махно спростовує відомости про те, ніби він порозумівся з большевиками. Махно заявляє, що він і надалі залишається ворогом большевизма.

СПРАВЖНІ ЧУДЕСА.

Дяк Онисим, дуже любив, поцмоктуючи люльку, побалакати з парафіянами у свято, після обідні. А тому що мав не абиякий розум, і говорив добре й завжди до діла, чимало цікавого за довге життя бачив і людей любив, то й охочих послухати завжди мав багато.

Остатньої неділі дяк Онисим був нарочито веселий. Попихкував з люлечки, смакуючи тютюнець, і для кожного мав у запасі добре слівце. Аж на серці всім добре робилося.

Розмістившись на горбочку під грушкою проти попового дому, громадка дядьків та бабів чекала, що то сьогодні дяк їм розкаже.

— От, що люде добрі—озвався до них дяк—я сьогодні не буду Вам про далекі дива оповідати, а розкажу про такі дива що осьде тут, коло нас, зовсім, близенько, майже під рукою — по наших хатах криються і від нашої власної волі залежать...

— Як же се так?—запитавсь де-хто з людей.

— А, бач, так, бо й таке буває—відказав дяк Онисим—а се вам зараз розповім. Приснилося мені, ніби-то я проки-

нувся, аж 10 років преснавши. Дивлюся, протираю очі—нічого не пізнаю! Чи то та сама наша Засм'ятинівка, чи ні? Замість дерев'яної церкви—мурована та ще й з височенною дзвіницею, замість вийтової хати—такий штукатурений дім, що куди тобі — як у мільонера! замість калюжі з жабами, що перед школою — чудовий сад з цвітучими яблуньками; дивлюся далі, аж бачу—вулицю камінням вимощено, а річка не стома рукавами тече, а в одному руслі, й вода аж 4 млини крутить; до села великий почтовий самоход їздить, а на ньому 40 пасажирів, школа на 2 поверхи, люде всі з газетами в руках, ну кажу вам—дивні дива тай годі!

Питаюся у пан-отця, що се воно сталося, а вони мені кажуть:

— А бачиш, дяче, скрізь у Польщі добробут запанував, тому що всі почали гроші ошаджувати, бо Сейм такого закону видав. На ці гроші цілий край до ладу приведено, забудовано й освітлено. А все через те, що кожний громадянин що-місяця хоч по одному золотому до Почтової Каси Ощадности приносив.

Такий мені сон приснився, а тепер ми цей сон і справді можемо здійснити.

ВЕЛИКА ПОБІДА ПОЛЬЩІ В ЖЕНЕВІ.

Обсяг впливів Річипосполитої в Гданську має першорядне значіння для польської держави і для всіх її громадян без різниці їхньої національності. Тільки той край становиться заможним і тільки в тому краї зростає добробут громадян, де є доступ до моря, бо водним шляхом найдешевше підвозити всякі продукти.

От чому спір про вивішування Польщею поштових скриньок у Гданську, спір, який мав вирішити питання про те, чи може Польща виконувати в Гданську свої зверхні права в межах Версальського Договору

зробився основним, а його вирішення в Лізі Народів в Женеві мало определити всі дальші стосунки між Польщею й Гданськом на будуче.

Тепер ми можемо донести читачам „Strażnicy Ukrainkiej”,

що польська держава **ОДЕРЖАЛА ВЕЛИКУ ПОБІДУ В ЖЕНЕВІ**, і що польські тези **ПРИЗНАНО** тою Міжнародною Установою, котра виконує догляд над Гданськом.

Представники Франції й Англії підтримали становище Польщі. Рада Ліги Народів ухвалила, погодившись із судом Трибуналу в Газі,

що Польща мала право вивісити в Гданську поштові скриньки і що під поняття „порт” не можна підводити тільки певну водяну просторинь, але територію цілого міста.

Обмежено також і компетенцію Високого Комісара, який, ніким непрошений, намагався був удавати з себе царя Соломона, що на власну руку й з власної волі розсуджує спори між Польщею і Гданськом.

Наради сільських господарів з цілого світу в Варшаві

Варшавський уряд заходиться коло того, щоб піднести всі галузі господарства, а перш за все **прибутки від сільського господарства**. „Громада великий чоловік” — більше голів, більше й порадиати можуть, як одна. От чому **таке важне значіння мають всі зїзди**, бо на них досвідчені люде діляться з іншими своїми спостереженнями й досягнутими успіхами в праці й таким шляхом **ширяться знання й поступ у кожній галузі життя.**

В неділю 21 червня зіхалися до Варшави **представники 28 держав з цілого світу на Міжнародній Сільсько-Господарській Конгрес, тобто Зїзд.**

Прибуло 200 дельгатів, серед них Міністер земельних справ Чехії п. Годжа й австрійський міністер. Зіхалися також видатні представники: Англії, Франції, Італії, Бельгії, Голяндії, Швеції, Данії, Зєднаних Штатів Америки й навіть Японії.

Конгрес має своєю метою піднесення урожайности ріл-

лі, а тим самим — збільшення добробуту хліборобів. Тепер, коли такі дорогі сільсько-господарські машини й штучні гної, коли так дорого платиться наймитові — не пособить хліборобові тільки те, що він більше землі набуде. Хлібороб у Голяндії з 1 моргу землі має стільки прибутку, скільки український селянин-хлібороб не дістане й з 6-ти моргів. Отже піднесення сільсько-господарської культури є єдиним засобом, що веде до цілі.

Польський Уряд буде дуже пильно стежити за нарадами Конгресу і всі новочасні здобутки запровадить і в Польщі, висилаючи за кордон земельних інструкторів, котрі будуть обїздити села й навчати господарів-хліборобів, як можна найбільше заробити з ріллі, особливо-ж буде закладати взірцеві сільсько-господарські школи, с. б. те, що занедбано було в українських селах австрійським та російським урядами, постаратиметься Польський Уряд поправити своєю дбайливою опікою.

Протиевропейські розрухи в Китаю.

В величезній китайській державі, яка власне складається з двох республік — південної і північної, вибухли розрухи проти європейців з тих держав, що мають там так звані концесії, се-б-то політичні, економічні і територіяльні привилеї на китайських землях.

На підставі тих привилеїв європейські колонії в Китаю управляються **весь час власними правами, не підлягають китайським судам і поліції, взагалі на території китайської республіки являються ніби якимись осередками невеличких незалежних держав.**

Рух цей, направлений проти європейців, має національний і визвольний характер.

Дуже влучно характеризує причини й значіння визвольного руху Молодого Китаю один японський дипломат, погляди якого нижче наводимо:

— Ви повинні зрозуміти — говорив Японець — що Китай переживає ту саму еволюцію, яку ми, японці, вже пережили: китайці хотять завести у себе європейську цивілізацію, але вони — нарід континентальний, вони менш гнучкі, менш спритні, й їм тяжче до неї пристосуватися, ніж нам, народів, що живе на островах.

Через це в тих випадках, де ми пристосувалися легко,

без брутальности, вони роблять це, атакуючи перешкоди з фронту, замість того, щоб їх обходити.

Треба також признати, що японці завжди були панамі у себе і могли вільно рішати, що вони хотять прийняти, а що не до прийняття.

ДАЛІ ТРЕБА ПРИЗНАТИ, ЩО ЧАСТО МОРАЛЬНІ ПРИКМЕТИ Й ТЕХНИЧНІ ЗНАННЯ ЄВРОПЕЙЦІВ, ЩО ОСЕЛИЛИСЯ В КИТАІ, БУВАЮТЬ ДУЖЕ НЕВИСОКІ.

Треба також і то взяти під увагу, що від часу війни дуже багато китайців виїзять учитися до Європи, особливо до Франції. Вони переймаються правдивим європейським способом мислення й пізнають справжню європейську техніку. Повернувши до дому, вони складають ті кола вищої інтелігенції, яка стоїть далеко вище, ніж європейці, що живуть на Далекому Сході.

ВОНИ НЕ МОЖУТЬ ПОГОДИТИСЯ З ТИМ, ЩОБ НАД НИМИ ПАНУВАЛИ Й ЇХ ЕКСПЛУАТУВАЛИ ЛЮДЕ, ЯКІ СТОЯТЬ НИЖЧЕ ЇХ. ЗВІДТИ БОРОТЬБА ПРОТИ ЧУЖОЗЕМЦІВ, ПРИ ЯКІЙ УСІ СПОСОБИ ДОБРІ, НАВІТЬ БОЛЬШЕВИЗМ...

Переміни на Далекому Сході відбуваються дуже швидко й вони дуже глибокі. Європейські методи мусять бути пристосовані до цих перемін, особливо коли йде про Китай.

Такі були висповки японця.

Короткі відомости з цілого тижня

Відповідь Франції й Англії Німцям. Як ми вже писали Німці запропонували Франції заїварантування кордонів над Рейном під тою умовою, що їм пообіцяють зміну границь на Сході, се-б-то хотіли щось урвати від Польщі. Нині Франція, порозумівшись з Англією, послала Німеччині відповідь, в котрій виразно заявляє, що жадні нові умови не можуть змінити тих умов, що їй створено Версальським Трактатом. Франція, Польща і Чехія взаємно їварантують собі безпеченство й непорушність кордонів.

Війна в Марокко. Повстання Рифенів проти французів в Марокко в північній Африці підтримують і роздмухують большевидські й німецькі агітатори-агенти. Коло берегів Марокко зловлено кілька німецьких суден, що мали потайки перевести повстанцям зброю. Французи висилають до Африки дуже мало жовнірів, бо їм шкода людей, а тому повстанці бороняться, й навіть їм пощастило то там, то сям досягти успіхів. Одначе тепер французи вислали на поле бою 130 військових самолетів і багато танків. Вони порозумілися також з Іспанцями й невдовзі рифенів буде взято під перехрестний огонь.